

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.10.2013.JZie

Gorzów Wlkp., dn. 7 października 2013 r.

Pani

Beata Przymus

Kierownik

Ośrodka Pomocy Społecznej

w Czerwieńsku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zmianami) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Czerwieńsku (ul. M. Rozwens 4, 66-016 Czerwieńsk) w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Kierownikiem jednostki kontrolowanej od dnia 15.12.2007r. jest Pani Beata Przymus.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie: Julita Zielińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – przewodniczący zespołu kontrolnego oraz Małgorzata Rodak – starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - członek zespołu kontrolnego - w dniu 19.08.2013 r., na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 337-1/2013 i nr 337-2/2013 z dnia

09 sierpnia 2013 r. O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 09.08.2013r. znak: PS-V.431.10.2013JZie, w dniu 12 sierpnia 2013 r. (ZPO).

Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami); Zarządzenia Nr 62/08 Burmistrza Czerwieńska z dnia 14 lipca 2008r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku; Zarządzenia Nr 99 a/07 z dnia 17 grudnia 2007r. w sprawie zatrudnienia i udzielenia pełnomocnictwa Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku, Zarządzenia Nr 8/2008 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku z dnia 1 sierpnia 2008r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku oraz statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku uchwalonego dnia 28 kwietnia 2010r. Uchwałą nr XXXI/275/10 Rady Miejskiej w Czerwieńsku w sprawie nadania Statusu Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku.

Z regulaminu organizacyjnego OPS w Czerwieńsku wynika, iż w skład struktury organizacyjnej Ośrodka wchodzi Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, w której realizacją zadań związanych z ustawą o świadczeniach rodzinnych zajmują się: Pani Wioleta Styś – inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz Pani Halina Kubicka – starszy inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Nadzór nad prawidłową realizacją zadania sprawuje Pani Beata Przymus –Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Halina Kubicka oraz Pani Wioleta Styś.

Projekt wystąpienia pokontrolnego otrzymała Pani w dniu 20.09.2013r., do którego nie zostały wniesione zastrzeżenia. W związku z powyższym stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Skontrolowaną działalność oceniono:

1. Prawidłowość i zasadność przyznawania specjalnego zasiłku opiekuńczego - *oceniono pozytywnie.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy

przyznawała specjalny zasiłek opiekuńczy. W tym celu skontrolowano 100 % decyzji realizowanych w miesiącu lipcu 2013 r. (sprawdzono 2 decyzje). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje przyznające SZO wydawane były przez osoby uprawnione?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy decyzje przyznające SZO były wydawane/podpisywane przez osobę posiadającą stosowne upoważnienie?*

W trakcie kontroli ustalono, iż pracownicy merytoryczni zajmujący się realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w tym przyjmowaniem i weryfikacją wniosków o świadczenia opiekuńcze, posiadają w zakresie czynności realizację powyższych zadań. Decyzje podpisywane są przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, który posiada stosowne upoważnienie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i do wydawania w imieniu Burmistrza Czerwieńska decyzji administracyjnych.

- czy SZO przyznawany był osobom uprawnionym w świetle przepisów art. 16 a ust. 1-8 i art.. 27 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających prawo do SZO osobie uprawnionej w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Kontroli poddano dokumentację dwóch osób, którym przyznano specjalny zasiłek opiekuńczy. I tak, ustalono, iż decyzje przyznające specjalny zasiłek opiekuńczy zostały przyznane, w jednym przypadku córce z tytułu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym ojcem (matka osoby wnioskującej o przyznanie SZO posiada także znaczny stopień niepełnosprawności), natomiast w drugim przypadku o SZO wnioskowała wnuczka z tytułu opieki nad babcią legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Z wywiadu środowiskowego wynika, iż „wnioskodawczyni zrezygnowała z zatrudnienia, w celu sprawowania opieki nad babcią i sprawuje całkowitą opiekę nad chorą babcią”.

- czy SZO przyznawany był, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opiekę w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 623 zł?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba decyzji przyznających SZO osobom spełniającym kryterium dochodowe, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.***

Zgodnie z art. 16 a ust 2 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych „specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2, tj. 623 zł. na podstawie skontrolowanej dokumentacji ustalono, iż decyzje zostały przyznane osobom, które nie przekroczyły kryterium dochodowego, zatem 100 % decyzji wydana była prawidłowo.

- czy świadczenie było przyznane we właściwej wysokości? (art. 16 a ust. 6)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba decyzji przyznających świadczenie we właściwej wysokości w stosunku do decyzji skontrolowanych.***

Specjalny zasiłek opiekuńczy wynosi 520 zł, przysługuje za niepełne miesiące kalendarzowe i wypłaca się w wysokości 1/30 specjalnego zasiłku opiekuńczego za każdy dzień. Należną kwotę zaokrąglą się do 10 groszy w górę. Skontrolowana dokumentacja wskazuje, iż specjalny zasiłek opiekuńczy został przyznany we właściwej wysokości, zatem 100 % decyzji wydana była prawidłowo.

- czy świadczenie (SZO) było przyznawane osobie spełniającej którykolwiek z warunków określonych w art. 16 a ust. 8

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: ***czy świadczenie było przyznawane osobie spełniającej którykolwiek z warunków określonych w art. 16 a ust. 8?***

Zgodnie z art. 16 ust 8 Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

- a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- b) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów,
- c) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
- d) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

- 2) osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
- 4) członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;
- 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;
- 6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Dokumentacja kontrolna wykazała, iż w żadnym z ww. przypadków, specjalny zasiłek opiekuńczy nie został przyznany, zatem 100 % decyzji wydana została prawidłowo, z uwzględnieniem zapisów art. 16 a ust 8 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.

- czy świadczenie było przyznane na właściwy okres, zgodnie z art. 24?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających SZO na właściwy okres, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Sprawdzono dwie decyzje przyznające specjalny zasiłek opiekuńczy i ustalono, iż powyższe świadczenie zostało przyznane na właściwy okres, zgodnie z art. 24 ust 1 -2a, zatem 100 % decyzji wydanych było poprawnie.

- czy wnioski o przyznanie SZO były kompletne?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby wydanych decyzji*

Wnioski o przyznanie specjalnego zasiłku opiekuńczego złożone były wraz z kompletem wymaganych dokumentów. Do wniosków dołączone były między innymi: orzeczenia

o znacznym stopniu niepełnosprawności, kopie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne oraz osoby wymagającej opieki; dokumenty potwierdzające dochody rodziny, kopie umów o pracę wraz z informacjami od pracodawców o okresie zatrudnienia, oświadczenia osób ubiegających się o specjalny zasiłek opiekuńczy. Stwierdzić należy, iż 100 % decyzji wydanych było w oparciu o komplet wymaganych dokumentów.

- czy ustalając prawo do SZO, organ zwracał się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej oraz czy były przeprowadzane aktualizacje wywiadu? (art. 23 ust. 4 e – 4g).

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka kontrolowana przeprowadzała wywiad o którym mowa w art. 23 ust. 4 e – 4g.*

Ustalając prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego jednostka kontrolowana zobowiązana była, na podstawie art. 23 ust. 4 e-4g zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w celu weryfikacji okoliczności spełniania warunków, do przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Aktualizację wywiadu, o którym mowa wyżej, przeprowadza się po upływie 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który ustalone zostało prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do spełniania warunków, o których mowa w art. 16a.

Z przedstawionych w trakcie kontroli dokumentów, wynika, iż jednostka kontrolowana przed wydaniem decyzji przyznającej specjalny zasiłek opiekuńczy przeprowadziła rodzinny wywiad środowiskowy. W jednym przypadku wywiad został przeprowadzony 29.05.2013r., natomiast w drugim 12.07.2013r. Zatem, nie było konieczności przeprowadzenia aktualizacji wywiadu, zgodnie z art. 23 ust 4 f ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.

2. Prawidłowość i zasadność przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych - *oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy przyznawała świadczenia pielęgnacyjne. W tym celu skontrolowano 25 % decyzji

realizowanych w miesiącu lipcu 2013 r. (sprawdzono 9 decyzji). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- Czy decyzje przyznające świadczenie pielęgnacyjne wydawane były przez osoby uprawnione?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy decyzje przyznające ŚP były wydawane/podpisywane przez osobę posiadającą stosowne upoważnienie?*

W trakcie kontroli ustalono, iż podobnie jak w przypadku przyznawania specjalnego zasiłku opiekuńczego, pracownicy merytoryczni zajmujący się przyjmowaniem i weryfikacją wniosków o świadczenia pielęgnacyjne posiadają w swoich zakresach czynności realizację powyższych zadań. Decyzje podpisywane są przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, który posiada stosowne upoważnienie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i do wydawania w imieniu Burmistrza Czerwieńska decyzji administracyjnych.

- czy wnioski o przyznanie świadczenia były kompletne?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby wydanych decyzji*

Z informacji uzyskanej od kierownika jednostki kontrolowanej wynika, iż w miesiącu lipcu 2013 r. wypłacono 33 świadczenia pielęgnacyjne. Kontroli poddano dokumentację 9 rodzin, którym w miesiącu lipcu 2013 r. zostało przyznane świadczenie pielęgnacyjne. I tak, ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były w oparciu o komplet wymaganych dokumentów, niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Do wniosku dołączane były między innymi orzeczenie o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności, dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne, jak również inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego – zatem, 100 % skontrolowanej dokumentacji zawierała komplet wymaganych dokumentów.

- Czy świadczenie było przyznane na właściwy okres, zgodnie z art. 24?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne na właściwy okres, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

W myśl art. 24 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych „prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia”. Skontrolowano 9 decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne i ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były zgodnie z art. 24 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych. W 6 przypadkach świadczenie zostało przyznane na czas nieokreślony, w 3 przypadkach orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony i świadczenie zostało przyznane do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływał termin ważności orzeczenia. Zatem 100 % decyzji wydana była na właściwy okres.

- czy świadczenie było przyznane we właściwej wysokości?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających świadczenie we właściwej wysokości w stosunku do decyzji skontrolowanych*

Świadczenie pielęgnacyjne obecnie przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie poczynając od lipca 2013 r., (wcześniej 520 zł), przysługuje za niepełne miesiące kalendarzowe i wypłaca się je w wysokości 1/30 świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień. Należną kwotę zaokrągla się do 10 groszy w górę. Skontrolowana dokumentacja wskazuje, iż świadczenie pielęgnacyjne zostało przyznany we właściwej wysokości, zatem 100 % decyzji wydana była prawidłowo.

- Czy świadczenie przyznane było osobom uprawnionym w świetle przepisów art. 17 ust 1 i art. 27 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osobie uprawnionej w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,

- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji ustalono, iż w jednym przypadku jednostka kontrolowana przyznała świadczenie pielęgnacyjne z naruszeniem art. 17 ust. 1 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych. Świadczenie zostało przyznane pomimo tego, iż nie wystąpiły przesłanki warunkujące przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego, tj. świadczenie zostało przyznane macosze z tytułu sprawowania opieki nad pasierbem.

W pozostałych 8 przypadkach, skontrolowane decyzje zostały przyznane osobom uprawnionym tj. świadczenie przyznane było matce albo ojcu z tytułu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem, zatem w tym zakresie 89 % decyzji objętych kontrolą została wydana poprawnie.

- czy w sytuacjach wątpliwych były przeprowadzane wywiady środowiskowe potwierdzające okoliczności, o których mowa w art. 17 (art. 23 ust 4aa, 4b i 4c)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka kontrolowana przeprowadzała wywiad, o którym mowa w art. 23 ust 4aa ww. ustawy?*

Zgodnie z art. 23 ust. 4 aa, ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych „jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące okoliczności, o których mowa w art. 17, organ właściwy może zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.), w celu weryfikacji okoliczności, o których mowa w art. 17”.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż jednostka kontrolowana nie przeprowadzała wywiadów środowiskowych, z tego względu, iż nie zachodziły wątpliwości dotyczące okoliczności warunkujących przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego. Ustalono, iż tylko w jednym przypadku wywiad środowiskowy został przeprowadzony wobec Pani

¹ - wywiad z dnia 10.06.2013r. Z wyjaśnień wniesionych podczas czynności kontrolnych przez Panią Halinę Kubicką wynika, iż wywiady przeprowadzane są tylko w wątpliwych sytuacjach. W pozostałych 8 skontrolowanych przypadkach nie zachodziły przesłanki uzasadniające przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.

- czy świadczenie przyznawane było w przypadku, gdy niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia? (art. 17 ust. 1b)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy świadczenie przyznawane było w przypadku, gdy niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia? (art. 17 ust. 1b)*

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne było przyznawane dla osób, które sprawowały opiekę nad osobami, albo zaliczonymi do osób niepełnosprawnych łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo ze znacznym stopniem niepełnosprawności. W 5 przypadkach niepełnosprawność osoby wymagającej opieki istniała od urodzenia, natomiast w 4 przypadkach niepełnosprawność powstała przed 18 rokiem życia. A zatem, 100% decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy świadczenie było przyznawane osobie spełniającej którykolwiek z warunków określonych w art. 17 ust. 5?

---

¹ Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 6 i 7 pkt. 3 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 (t.j. z 2002 r., Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy świadczenie było przyznawane osobie spełniającej którykolwiek z warunków określonych w art. 17 ust. 5?*

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

- a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

2) osoba wymagająca opieki:

- a) pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
  - b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
- 4) członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;
- 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;
- 6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Jak ustalono podczas czynności kontrolnych, nikomu nie przyznano świadczenia pielęgnacyjnego spełniającego którykolwiek z powyższych warunków, a zatem 100% decyzji w tym zakresie została wydana prawidłowo.

- czy w przypadku przyznania świadczenia innym osobom niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki były spełnione wszystkie warunki, o których mowa w art. 17 ust.1a ?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy w przypadku przyznania świadczenia innym osobom niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki były spełnione wszystkie warunki, o których mowa w art. 17 ust.1a ?*

Osobom, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) nie ma osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Z dokumentacji kontrolnej wynika, iż w jednym przypadku świadczenie zostało przyznane macosze z tytułu sprawowania opieki nad pasierbem. Wskazać należy jednakże, iż w podstawie prawnej decyzji organ kontrolowany nie określił jednoznacznie, iż świadczenie zostało przyznane na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 i art. 17 ust 1a, niemniej jednak, z protokołu ustnych wyjaśnień wniesionych przez Panią H. Kubicką wynika, iż „przyznano świadczenie pielęgnacyjne na pasierba (...) na podstawie art. 17 ust 1 pkt 4”. Zatem, zespół kontrolny dokonał oceny, czy wystąpiły przesłanki, o których mowa w art. 17 ust 1a, warunkujące przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego osobom, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki. Ustalono, iż w omawianym przypadku nie zostały spełnione łącznie ww. warunki, chociażby z tego powodu, że ojciec osoby wymagającej opieki żyje, nie został pozbawiony praw rodzicielskich i nie legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zatem, stwierdzić należy, iż w omawianym przypadku nie były spełnione warunki określone w art.17 ust 1 a ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.

- czy jednostka kontrolowana informowała o utracie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 30.06.2013r.?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba wysłanych zawiadomień w stosunku do liczby osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne przed 30 czerwca 2013r. (dokumentacja objęta kontrolą)***

Organ właściwy, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, tj. do końca lutego 2013 r., miał obowiązek poinformować osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego. Zespół kontrolny ustalił, iż dnia 25.02.2013 r. została wysłana powyższa informacja do wszystkich świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego, kontrolą objęto 9 z nich, we wszystkich przypadkach świadczeniobiorcy zostali poinformowani o utracie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

3. Prawidłowość i zasadność przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych - oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy przyznawała zasiłki pielęgnacyjne. W tym celu kontroli poddane zostało 5 % decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny (sprawdzono 16 decyzji). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje przyznające zasiłek wydawane były przez osoby uprawnione?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: ***czy decyzje przyznające ZP były wydawane/podpisywane przez osobę posiadającą stosowne upoważnienie??***

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż pracownicy merytoryczni zajmujący się realizacją zadań z zakresu przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych posiadają w zakresie czynności realizację powyższych zadań. Decyzje podpisywane są przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, który posiada stosowne upoważnienie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i do wydawania w imieniu Burmistrza Czerwieńska decyzji administracyjnych.

- czy wnioski o przyznanie zasiłku były kompletne?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby decyzji wydanych***

Kontroli poddano dokumentację 16 osób, którym w miesiącu lipcu 2013 r. był wypłacony zasiłek pielęgnacyjny. Wszystkie decyzje wydane były w oparciu o kompletny wniosek. Do wniosku dołączane były między innymi: dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o zasiłek pielęgnacyjny, orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, jak również inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego – zatem, 100 % skontrolowanej dokumentacji zawierała komplet wymaganych dokumentów.

- czy zasiłek przyznawany był osobom uprawnionym w świetle przepisów art. 16 ust. 2 i 3 ?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego osobie uprawnionej w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż jednostka kontrolowana wydaje decyzje przyznające prawo do zasiłku pielęgnacyjnego osobom uprawnionym. I tak, w 1 przypadku świadczenie zostało przyznane na niepełnosprawne dziecko, w 10 przypadkach na osobę niepełnosprawną w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, oraz w 5 przypadkach zasiłek pielęgnacyjny przyznano osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, gdzie niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Wszystkie decyzje zostały przyznane osobom uprawnionym, zatem 100 % decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przyznawane było w oparciu o art. 24 ust 1-4, ww. ustawy ?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny na właściwy okres, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż w jednym przypadku (decyzja z dnia 14.05.2012r. nr OPS.8251.559.2012) zasiłek pielęgnacyjny został przyznany do dnia 31.12.2014r., podczas gdy wnioskodawca posiadał orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wydane na stałe. Zatem, w tym przypadku zasiłek pielęgnacyjny powinien być przyznany na czas nieokreślony, w myśl art. 24 ust. 4 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych, o treści „Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.” W pozostałych przypadkach, skontrolowana dokumentacja nie budzi zastrzeżeń, zatem 94 % decyzji wydana była prawidłowo.

- czy zasiłek przyznawany był we właściwej wysokości ? (art. 16 ust. 4)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny we właściwej wysokości, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153 zł. Wszystkie decyzje objęte kontrolą, w tym zakresie wydane były prawidłowo.

- czy został przyznany zasiłek pielęgnacyjny osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie? (art. 16 ust. 5)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy został przyznany zasiłek pielęgnacyjny osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie? (art. 16 ust. 5)*

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie. W skontrolowanych dokumentach nie znajdował się taki przypadek.

- czy został przyznany zasiłek osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy został przyznany zasiłek osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego?*

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

W skontrolowanych dokumentach nie znajdował się taki przypadek.

- czy w sytuacjach wątpliwych, organ występował do ZUS o weryfikację okoliczności, o których mowa w art. 16 ust. 6 ?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy w sytuacjach wątpliwych, organ występował do ZUS o weryfikację okoliczności, o których mowa w art. 16 ust. 6 ?*

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, iż jednostka kontrolowana nie występowała z zapytaniem do ZUS o weryfikację uprawnień do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego, podczas gdy, wątpliwości takie mogą występować u kilku ze skontrolowanych osób (np.) .¹

4. Terminowość wydawania decyzji i wypłacania świadczeń opiekuńczych – oceniono pozytywnie.

Kontroli poddano dokumentację świadczeń opiekuńczych w zakresie terminowości wydawania i wypłacania specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz zasiłku pielęgnacyjnego. Sprawdzone czy jednostka kontrolowana wydaje decyzje z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 KPA, jak również terminowo wypłaca przyznane świadczenia. Sprawdzenia terminowości wypłaty świadczeń dokonano w miesiącu lipcu 2013r. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. I tak, badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje wydawane były terminowo? (art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do decyzji skontrolowanych*

---

¹ Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 6 i 7 pkt. 3 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 (t.j. z 2002 r., Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.)

Skontrolowano 27 decyzji przyznających prawo do świadczeń opiekuńczych i ustalono, iż decyzje wydawane są bez zbędnej zwłoki, nawet w dniu złożenia wniosku o przyznanie świadczenia. Terminowość wydawania decyzji nie budzi zastrzeżeń, wszystkie decyzje wydane były z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 KPA – 100 % skontrolowanych decyzji wydana była w terminie.

- czy decyzje realizowane były z zachowaniem terminu określonego w decyzji?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo wypłaconych świadczeń zgodnie z art.. 26 ww. ustawy, w stosunku do decyzji skontrolowanych.*

Świadczenia rodzinne wypłaca się nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie rodzinne. W przypadku złożenia wniosku w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych po 10 dniu miesiąca, świadczenia rodzinne za dany miesiąc wypłaca się najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

Skontrolowano 27 decyzji pod względem terminowości wypłaty przyznanego świadczenia. Sprawdzeniu wypłaty dokonano w miesiącu lipcu 2013r., i tak ustalono, iż wszystkie decyzje zostały zrealizowane z zachowaniem terminu. Wypłaty dokonywane były w formie przekazów pocztowych, wypłat gotówkowych, czy też przelewów bankowych - 100 % skontrolowanych decyzji wypłacono z zachowaniem terminu.

Wskazać jednakże należy, iż decyzje przyznające świadczenie pielęgnacyjne, czy też specjalny zasiłek opiekuńczy nie zawierały informacji o dacie wypłaty przyznanego świadczenia.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – W toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie art. 17 ust 1, art. 17 ust 1 a, 24 ust. 4 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.
- rzetelność – W przypadku przyznawania specjalnego zasiłku opiekuńczego stwierdzono, iż zadanie realizowane jest w sposób nie budzący wątpliwości, w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. Także terminowość wydawania decyzji i wypłacania przyznanych świadczeń nie budzi zastrzeżeń, poza faktem, iż w decyzjach przyznających specjalny zasiłek opiekuńczy czy też świadczenie pielęgnacyjne nie wskazywano dat wypłat przyznanych świadczeń. Oceniając prawidłowość przyznawania zasiłku pielęgnacyjnego stwierdzono, iż w jednym przypadku zasiłek był przyznany na niewłaściwy okres, niemniej jednak nie miało to

wpływu na wypłatę przyznanego świadczenia. Jednostka kontrolowana nie czyniła żadnych kroków mających na celu weryfikację przyznanых zasiłków pielęgnacyjnych.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W zakresie zasadności przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych stwierdzono, iż w jednym przypadku wydano decyzję przyznającą świadczenie pielęgnacyjne z naruszeniem art. 17 ust 1 i 1a ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. Decyzją z dnia 10.06.2013r. nr OPS.ŚR.8252.580ŚP.2013 przyznano świadczenie pielęgnacyjne w kwocie 620 zł na okres od 01.07.2013r. do bezterminowo wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne. Z dołączonych dokumentów wynika, iż świadczenie zostało przyznane macosze (pani .)¹ z tytułu opieki nad pasierbem – .¹ W powyższej kwestii przyjęto do protokołu ustne wyjaśnienia wniesione przez Panią Halinę Kubicką, z treści których wynika, iż „przyznano świadczenie pielęgnacyjne na pasierba na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 i art. 144 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Pani ¹ na podstawie wywiadu środowiskowego faktycznie wychowuje, zajmuje się niepełnosprawnym pasierbem”. Zespół kontrolny uznał jednak, iż nie było podstaw do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, gdyż macocha nie jest uprawniona do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym pasierbem. Wprawdzie, należy ona do osób, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego ciąży obowiązek alimentacyjny (przewiduje to art. 144 § 1 K.r.o., który – jak jednoznacznie wskazuje się w orzecznictwie sądów administracyjnych, por. m.in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 9.10.2012 r., sygn. akt II SA/Bd 853/12 – stanowi podstawę do żądania świadczeń alimentacyjnych od powinowatych, czyli od osób nie związanych węzłem pokrewieństwa), jednakże osoba, nad którą sprawuje ona opiekę, ma żyjącego ojca o pełni praw rodzicielskich, który dodatkowo nie jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym. W omawianym przypadku nie zostały więc spełnione wymogi określone w art. 17 ust. 1a ustawy o świadczeniach rodzinnych, uzupełniające przesłanki z ust. 1. Tylko zaś łączne spełnienie tych wymogów, w tym z pkt 1, umożliwia przyznanie innej osobie niż matka lub ojciec, opiekun faktyczny bądź spokrewniona rodzina zastępcza, świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Ponadto wskazać należy także, iż fakt, iż macocha „faktycznie wychowuje i zajmuje się dzieckiem, nie oznacza, iż jest opiekunem faktycznym dziecka, gdyż zgodnie z

---

¹ Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 6 i 7 pkt. 3 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 (t.j. z 2002 r., Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.)

definicją „opiekuna faktycznego dziecka” (art. 3 pkt 14 w/w ustawy), opiekunem tym jest osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka. Zatem nie było podstaw do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, tak więc świadczenie zostało przyznane z naruszeniem art. 17 ust 1 i 1a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W zakresie przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych stwierdzono, iż w jednym przypadku zasiłek został przyznany z naruszeniem zapisów art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych. I tak, decyzją z dnia 14.05.2012r. nr OPS.ŚR.8251.559.2012 przyznano zasiłek pielęgnacyjny osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, w kwocie 153zł miesięcznie, na okres od 01.02.2012r. do 31.12.2014r. Z dokumentów sprawy wynika, iż strona posiada orzeczenie o niepełnosprawności wydane na stałe. I na taki też okres, jednostka kontrolowana powinna przyznać wnioskowane świadczenie.

Z wyjaśnień wniesionych ustnie do protokołu przez Panią Wioletę Styś wynika, iż „decyzję przyznającą zasiłek pielęgnacyjny wydano do 31 grudnia 2014r. ponieważ z tytułu wieku będzie przysługiwał dodatek pielęgnacyjny wypłacany przez ZUS- Zielona Góra”. Powyższe nie stanowi jednak uzasadnienia błędnie przyznanego świadczenia, gdyż w myśl art. 24 ust 4 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych „prawo do zasiłku pielęgnacyjnego (...) ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego (...) ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia”.

Ponadto zastrzeżenia budzi fakt, iż jednostka kontrolowana w sytuacjach mogących budzić wątpliwość, nie weryfikowała zasadności przyznania zasiłku pielęgnacyjnego, co doprowadzić może do wypłacania świadczeń z dwóch źródeł, w przypadku gdy strona postępowania ma jednocześnie przyznany dodatek pielęgnacyjny.

Poza tym, stwierdzono także, iż jednostka kontrolowana przyznając świadczenie pielęgnacyjne nie podaje w decyzji pełnej podstawy prawnej, na podstawie której przyznano świadczenie pielęgnacyjne (np. decyzja z dnia 10.06.2013r. nr OPS.ŚR.8252.580ŚP.2013).

Zespół kontrolny uznał także, iż zasadnym byłoby wskazanie terminu wypłaty przyznanego świadczenia. Termin taki jest podany w przypadku decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny, natomiast nie ma takiego wskazania w przypadku decyzji przyznających specjalny zasiłek opiekuńczy czy też świadczenie pielęgnacyjne.

Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych nieprawidłowości jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku Pani Beata Przymus, która kieruje Ośrodkiem, jak również wydaje decyzje administracyjne w celu realizacji zadań statutowych i ustawowych Ośrodka, jak również pracownicy merytoryczni, zajmujący się realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, zalecam:

- przyznawanie zasiłków pielęgnacyjnych, zgodnie z art. 24 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- przyznawanie świadczeń pielęgnacyjnych, z uwzględnienie zapisu art. 17 ust 1 i 1 a ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- wszczęcie procedury dotyczącej stwierdzenia nieważności decyzji przyznającej świadczenie pielęgnacyjne (decyzja z dnia 10.06.2013r. nr OPS.ŚR.8252.580ŚP.2013) i przekazanie informacji do LUW o sposobie zakończenia postępowania, w tym informacji nt. spłaty wypłaconych należności;
- w decyzjach administracyjnych przyznających prawo do świadczeń rodzinnych, formułować prawidłową podstawę prawną, na mocy której świadczenie zostało przyznane;
- w przypadku wystąpienia sytuacji wątpliwych dotyczących przyznania zasiłku pielęgnacyjnego (dla osoby która mogłaby pobierać dodatek pielęgnacyjny) - rozważenie możliwości kierowania zapytania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w celu weryfikacji przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych;
- rozważenie możliwości wskazania w decyzjach administracyjnych terminu wypłat przyznanych świadczeń pielęgnacyjnych, czy też specjalnego zasiłku opiekuńczego;

Na podstawie art. 46 ust 3 pkt 3 i 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011 Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienie pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Jan Świrepo
Wicewojewoda Lubuski